

Deprecatio. Anima Christi sanctifica me; Corpus Christi, salva me; Sanguis Christi, inebria me; Aqua lateris Christi, lava me; Passio Christi, conforta me; O bone Iesus, exaudi me; intra tua vulnera absconde me; ne permittas me separari a te; ab hoste maligno defende me; in hora mortis meae voca me, et iube me venire ad te; ut cum sanctis tuis laudem te in saecula saeculorum. Amen.

CONCIO XLI.

THEMA: Voluit Deus notas facere divitias gloriae Sacramenti huius in gentibus, quod est Christus in vobis spes gloriae.

(Ad. Coloss. I, 27).

IDEA CONCIONIS

PROP. In Corde Iesu quiescendum, quia est spes in illo morientium.

DIVISIO. Est spes in illo morientium, nam Cor SS. mum hoc: I. Miseretur morientium in se; II. Accedit morientibus in se; III. Trahit secum morientes in se.

PARS I. Miseretur morientium in se: *a)* Peccata delens, etsi gravia, etsi plurima; *b)* Languores suscipiens in plenam eorum satisfactionem.

PARS II. Accedit morientibus in se: *a)* Hostem animarum removens; *b)* Languores et animi et corporis levans; *c)* Spem firmam in misericordiam Dei erigens.

PARS III. Trahit secum morientes in se: *a)* Eucharistia eos ad Cor suum intime uniens; *b)* A Purgatorii poenis eorum animas liberans; *c)* In regnum suum eas statim transferens.

Exordium. Inter tot mala, quae nos undique premunt, sola spes allevat cor nostrum; scimus enim quod fidelis est Deus qui non permittet nos tentari supra id quod poterimus.

Hoc pertinet ad providentiam, qua omnia gubernat, non in universali tantum, sed in particulari; si enim, dicente propheta, numerat multitudinem stellarum, et omnibus eis nomina vocat; producit in montibus foenum et herbam servituti hominum; et dat iumentis escam ipsorum et pullis corvorum invocantibus eum; a fortiori apud eum gressus hominis di-

rigentur, et viam eius volet, et cum ceciderit non collidetur quia Dominus supponit manum suam.

Cum autem omnia secundum consilium Dei eiusque providentiae definitum, voluntatem ac decretum fiant, hinc oritur fundamentum fiduciae, quam habemus in eo eiusque promissionibus fundatam.

Quae spes cum firma inveniatur in omnibus iustis, qui auxilio supernaturali nituntur, firmior ac tutior est inter cultores Cordis Iesu quod magna gratiarum praemia spondit et in vita et in morte colentibus se. Ideo haec a me dilucidanda proponitur

Propositio. *In Corde Iesu quiescendum, quia est spes in eo morientium.*

Antequam ad probationem veniam, oportet inquirere quomodo spes morientium in SS. Corde Iesu quietem veram generare possit, cum de ratione spei sit « bonum futurum arduum possibile haberi » (1). Sic enim non quietem sed modo magnum animi angorem gignere videtur, diversa longe a charitate, quae delectationem in bono possesso ac dilecto producit.

Ad quod dicendum est cum D. Thoma possibile esse aliquid nobis dupliciter: uno modo per nosmetipsos; et sic non quietem, sed angorem afferret spes quoad bonum futurum arduum possibile habendum; alio modo per alios. In quantum ergo speramus aliquid, ut possibile nobis per divinum auxilium, spes nostra attingit ad ipsum Deum, cuius auxilio nititur (2); ideoque definitur « virtus theologica per quam certa cum fiducia, beatitudinem aeternam et media illius consequendae a Deo expectamus ». Et haec certa fiducia est, quae veram ac placidam quietem gignit in animis morientium in SS. Corde, quod

Divisio. I. *Miseretur morientium in se;* II. *Accedit morientibus in se;* III. *Trahit secum morientes in se.*

(1) I^a II^{ae}, q. XL, a. 1.

(2) II^a II^{ae}, q. XVII, a. 1.

PARS I. — MISERETUR MORIENTIUM IN SE.

Et hoc dupliciter.

a) Primo peccata delens quantumvis magna, quantumvis plurima. Et revera. Duplex importat misericordia; compassionem scilicet miserentis, et defectus eius, cuius aliquis miseretur. Ex parte namque miserentis, misericordia compassionem importat, quia misericors dicitur quasi habens miserans cor, quia scilicet afficitur quis ex miseria alterius per tristitiam ac si esset eius propria miseria (1). Et deinde importat defectus alterius, seu miseriam, ad quam depellendam, miserans operatur, tamquam si esset propria miseria; et hic est misericordiae effectus.

Nunc autem ex parte miserentis nulla est misericordia SS. Cordis Iesu misericordiae comparanda; hoc namque est Pater misericordiarum, de quo dicit Propheta: « misericors et miserator Dominus » (2). Quamvis enim non competat ei tristari, ut Deus, neque nunc ut homo, quia glorificatum, habet tamen summe causam misericordiae, quae est bonitas, per quam defectus tolluntur; ideoque, quia summe bonum, est infinite misericors. Et idem dicendum ex parte defectus, cuius miseretur. Cum enim nulla inveniatur miseria ac deformitas comparabilis deformitati animae peccatricis, seu animae, quae aliquando peccavit, nulla datur dignior miseratione Cordis Iesu, quod « venit quaerere et salvum facere quod perierat » (3); nam « non venit vocare iustos, sed peccatores » (4).

Hoc de facto probatur. Inter innumeros, qui invisibiliter legimus obdormisse in eo, unum scimus visibiliter prope eum et iuxta Cor eius spiritum Deo reddidisse. Latro pendens a

(1) Pars I, q. XXI, a. 3.

(2) Psalm. CX, 4.

(3) Luc. XIX, 10.

(4) MATTH. IX, 13.

dextris Iesu crucifixi ait: « Domine, memento mei, cum veneris in regnum tuum » (1). Latro, idest, qui fuerat peccator, moritur iuxta Iesum, tamquam supplicii consors vel socius; et moritur in Iesu, idest, in amicitia Iesu; nam fuit conversus « exterius per exempla virtutum, quae in Christo cernebat, eximiae scilicet charitatis, qua illum pro inimicis orantem audierat, patientiae, fortitudinis, modestiae, religionis, ac virtutum omnium. Interius vero per raram et pene miraculosam Dei motionem et illustrationem, qua cognovit Christum esse innocentem, et altioris regni regem, et supremum Dominum, in cuius potestate esset hominem etiam mortuum beare; quare ipsum esse Messiam, Dei Filium et Salvatorem mundi » (2). Ideoque « intellexit quod pro alienis peccatis has plagas susciperet, pro alienis sceleribus haec vulnera sustineret, et scivit quod illa in corpore Christi vulnera non essent Christi vulnera, sed latronis; atque ideo plus amare coepit postquam in corpore eius sua vulnera recognovit » (3). Ideoque audivit: « hodie mecum eris in Paradiso » (4), ab omnibus antea vitae sceleribus absolutus.

Eandem plenissimam veniam promisit se largiturum, B. Margaritam sic affatus, ut ipsa testatur: « Amantissimus Dominus mihi aperuit, cupere se vehementer ab hominibus redamari; seque hoc desiderio excitatum statuisset Cor suum illis manifestare, huncque thesaurum amoris et misericordiae gratiarumque omnium ad salutem et perfectionem conducendum reserare ».

b) Secundo miseretur morientium in se, languores suscipiens in plenam eorum satisfactionem. Corde contritis et iam remissis, non semel deest satisfactio sacramentalis, quae est « voluntaria poenae a confessario inunctae susceptio, tum ad reparandam iniuriam Deo per peccatum illatam, tum ad poenam temporalem redimendam »: non enim remissa culpa

(1) Luc. XXIII, 42.

(2) A LAPIDE, super loc. cit.

(3) S. AMBROS. *Serm.* L.

(4) Luc. XXIII, 43.

quoad poenam aeternam, tota semper remittitur poena temporalis, ut Tridentinum definivit contra novatores: « si quis dixerit totam poenam simul cum culpa remitti semper a Deo, satisfactionemque poenitentium non esse aliam quam fidem, qua apprehendunt Christum pro eis satisfacere, anathema sit ». Haec igitur poena temporalis, vel in hac vita sustinenda est, vel in Purgatorio luenda, (1). Si quis autem morti proximus dolores morbi offerat in peccatorum suorum plenam satisfactionem, ipsamque mortem pro Iesu amore acceptet, nonne bonus est ac misericors Iesus, ut omne debitum remittat rogatus inter gemitus et lacrymas, inter sudores et dolores et agonias horae exitus illius? Certe quidem; ait enim alter ex latronibus consors supplicii « nos quidem iuste, nam digna factis recipimus » (2); quasi diceret: « nos iuste damnati versamur in hac damnatione, idest, poena crucis; nam digna factis recipimus. En actum publicae veraeque contritionis, confessionis, et poenitentiae, quae priora scelera expiavit » (3). Sed audi Iesum dicentem illi: « hodie mecum eris in Paradiso » idest, loco voluptatis (4). « Nota hic liberalitatem Christi, qui supplicum preces excedit et vota. Petierat latro ut Christus existens in regno, sui meminisset dumtaxat; at Christus eodem die illi regnum promittit, ut in eo quasi rex secum regnet » (5). Quod fecit in latrone, comite damnationis, quotidie facit in fidelibus aegrotantibus; nam, « quomodo miseretur pater filiorum, misertus est Dominus timentibus se; quoniam ipse cognovit figmentum nostrum » (6).

(1) DEL VECCHIO, *De satisfactione.*

(2) Luc. XXIII, 41.

(3) A LAPIDE, hoc loc.

(4) Luc. XXIII, 43.

(5) A LAPIDE, hoc loc.

(6) *Psalm.* CII. 13.

PARS II. — ACCEDIT MORIENTIBUS IN SE.

Si timore correptus sola mortis consideratione, Sapiens exclamabat: « O mors, quam amara est memoria tua » (1), quam amarior erit adventus eius? Ipsa ascendens per fenestras irruit in omnes; sed antequam nos depascat, horribili percellit morituros formidine, et doloribus angit ac torquet, dicente Propheta: « dolores mortis circumdederunt me » (2). En quare nos oportet esse paratos; si enim est pretiosa in conspectu Domini mors sanctorum eius, mors peccatorum pessima; venit enim mors super illos, et descendunt in infernum viventes. Ad hoc ergo ut placide in Domino dormiamus, oportet in Corde Iesu quiescere, quod accedit morientibus in se. Triplex formido crudelissime angit hominem in agonia positum: prima, ab hoste maligno proveniens; altera ab ipsius morientis angoribus oriens; tertia a conspectu iudicis imminentis procedens. De quibus omnibus Cor Iesu accedit succurrens quiescentibus in se.

a) Et primo hostem animarum removens, de quo D. Petrus « adversarius vester diabolus, tamquam leo rugiens circuit, quaerens quem devoret » (3). Nam revera daemon, qui homicida est ab initio; qui sibi ipsi mortem peccando intulit; qui primum hominem necavit, et per eum huius progeniem in peccatum et mortem induxit; qui tanto odio etiam Deum prosequitur, ut si possibile esset, etiam ipsum destrueret; qui tandem contra Omnipotentem assurgere impotens in coelo, adversus Christum eius concitavit gentem Iudaeorum; merito, inquam, leo vocatur, quia rugit, quia vigilat, quia expugnat, furit et irruit, quia inopinate venit, praedam capit, et devorat. Et praecipue iustis insidiatur, dicente D. Crysostomo: « sicut navigia vacua non metuunt piratas, sed onusta auro, argento

(1) *Eccl.* XLI, 1.(2) *Psalm.* CXIV, 3.(3) *I Epist.* V, 8.

et lapidibus praetiosis: sic et diabolus non facile persequitur peccatorem, sed iustum potius, ubi multae sunt opes, idest, virtutes et merita » (1).

Modum autem, quo ab illius insidiis liberabimur in vita et in morte audi ab Apostolo: « Confortamini in Deo et in potentia virtutis eius. Induite vos armaturam Dei, ut possitis stare adversus insidias diaboli » (2).

Hoc est, interius confidite in Domino, qui vobis auxilium praebebit; nam ad eum pertinet vestra defensio, et potens est et paratus ad defendendum. Et exterius, induite vos dona et virtutes; nam per ea homo protegatur contra vitia et inimicum, qui per insidias et fallacias impugnat Dominum in membris suis, non in se, ut exponit D. Thomas (3). Et si « terrentur principes tenebrarum visa luce bonorum operum, quia stare ante ducem tenebrae non possunt » (4): quanto magis terrentur visa luce Cordis Iesu? Et si ad imperium oris eius dicentis « vade retro, Satana » reliquit eum; quanto magis discedet a fidelibus suis in agonia positus; quos induet et auxilio interno gratiae, et reficiet corpore et sanguine suo pretiosissimo?

b) Duplex est genus languorum in hora exitus; unum carnis, alterum mentis. Corpus sudat, cruciatur, elanguescit. Oculi lacrimantur, aures paulatim surdescunt, os sitit, lingua obmutescit, fauces arescunt, viscera uruntur, manus pedesque frigeant, cor paulatim intermoritur, totumque corpus alget ac deficit. Spiritus formidat et horrescit a conspectu iudicis venientis, sicut ait propheta « non est pax ossibus meis a facie peccatorum meorum » (5). Sed videamus quomodo alleventur a Iesu morientes in eo; de quibus D. Bernardus scribit: « Iam cantando moritur homo et moriendo cantat. Usurparis ad laetitiam, mater moeroris; usurparis ad gloriam,

(1) *Homil.* IV in *Isaiam*.(2) *Ephes.* VI, 10.(3) *Expositio* in hunc loc.(4) D. BERNARD, *Serm. in Cant. cant.*(5) *Psal.* XXXVII, 4.

gloriae inimica; usurparis ad introitum regni, porta inferni, et fovea perditionis ad inventionem salutis; transeuntibus per medium tui fidelibus latum laetumque exitum pandis ad vitam » (1). Inde corporis cruciatus laeto animo perferunt sicut S. Camillus de Lellis, qui molestis ac diuturnis quinque morbis, quos misericordias Domini appellabat, fortiter toleratis, inter suavissima Iesu et Mariae nomina, obdormivit in Domino. Item spiritus languores minime sapiunt, sed e contra pacem suavissimam ac dulcedinem, sicut S. Nicolaus a Tolentino, qui sex ante obitum mensibus, singulis noctibus angelicum concentum audivit; unde ad mortem properant, sicut ad epulas invitati, eam vehementissime desiderantes, et cum Apostolo pronuntiat: « cupio dissolvi et esse cum Christo » (2).

c) Tandem morientibus in se accedit, spem firmam in misericordiam Dei erigens. D. Thomas spem comparat anchorae, quae sicut in mari navem immobilem statuit, ita spes animam firmat in Deo dum vivit in hoc mundo, qui est quasi mare. Ista tamen anchora debet esse segura, ne scilicet, deficiat; unde valida probato ferro conflatur. Item debet esse firma, ut, scilicet, non cito a navi removeatur. Ita homo debet alligari spei, sicut anchora navi alligatur. Est autem differentia inter anchoram et spem; quod anchora in imo figitur, sed spes in summo, scilicet, in Deo; nihil enim in praesenti vita est firmum, ubi possit anima firmari et quiescere (3). Et sic bonus Iesus anchoram sui SS. Cordis praebet morientibus; anchoram tutam, firmam, quae in summo scilicet Deo figitur, cuius charitas et misericordia ab ipsa repraesentatur.

PARS III. — TRAHIT SECUM MORIENTES IN SE.

Tertio Cor Iesu est spes in se morientium, quia trahit secum morientes in se; et hoc triplici via ostenditur.

(1) *Sermo in Cant. Cant.*

(2) *Ad Philipp. I, 23.*

(3) *Exp. ad Hebr. c. VI, lect. 6.*

a) Primo; in vita, Eucharistia, eos Cordi suo intime uniens; per modum viatici; seu praebens se eis comitem viae ad aeternitatem. Tobiae misit Dominus Raphaellem socium, ut incolumem duceret ac reduceret. Ipse Iesus appropinquans discipulis euntibus in castellum Emmaus, ibat cum eis; sed paulo post evanuit ab oculis eorum. Morientibus tamen in Corde Iesu non angelum, sed seipsum comitem praebet; neque paulisper, sed in perpetuum.

b) Secundo: post mortem a purgatorii poenis eorum animas liberans; ubi detentae, etsi Deus eas amore prosequatur, et Eum ipsae diligant, non tamen vident; qua visionis beatificae privatione, tormentis torquentur exquisitis. Nam illic non sustinebit Cor Iesu sponsas suas dilectas diutius immorari, sed copia coelestis roris ab omni inquinamento mundabit, et dealbabit, ut ad introitum regni disponantur, iuxta promissa B. Margaritae: « Spondeo eos omnes, qui hoc honore Cor meum afficient, ipsius divini Cordis influxu coelestium donorum copia fore cumulandos ». Et clarius: « In hac amabili devotione invenient, in tota vita, maxime vero in ultimo vitae discrimine refugium optatissimum ».

c) Tertio: trahit secum morientes in se, in regnum suum eorum animas transferens; ubi de morte ac de auctore mortis triumphantes, aerumnis omnibus ac insidiis superatis, et Deo suo et Cordi Iesu quod semper in corde et ore habuerunt, indissolubiliter iuncti, laudes divinas valebunt cum angelis in aeternum cantare.

Consequentia. Ergo in Corde Iesu quiescendum: « Conaberis intrare in Cor Domini Iesu, Ipsumque considerare quale sit ut ad ipsius similitudinem cor tuum efformes. Cor istud sanctissimum est via, per quam venimus ad aeternam mansionem, quae est Christi Divinitas: et ostium, per quod ingredimur ad contemplationem Divinitatis. Ut ergo possis ad contemplationem et amorem divinitatis ascendere, Cor istud Domini, omnium cordium sanctissimum atque mundissimum intenta consideratione penetrare curabis, ut simile cor

aspirando in oratione, et laborando in actione, habere coneris ». (Alvarez de Paz, S. I.).

Affectus. O Cor Iesu, spes in te morientium! Tu spes es nostra dum vivimus. Sicut columba dimissa a Noe, quae non invenit ubi requiesceret pes eius, aquae enim erant super universam terram, ne nos quidem invenimus ubi requiescat cor nostrum; mundana enim vana sunt, et dolosa omnia. Ad te ergo accedimus, ad arcam divinam Cordis tui, requiem exoptatam consequuturi. Admitte nos ad requiem placidam huiusce sacrarii dum vivimus, ut in pace, in te, in tuo amplexu dormiamus et requiescamus in aeternum.

Deprecatio. O clementissime Iesu, amator animarum, per agoniam Cordis tui sanctissimi, et per dolorem Matris tuae Immaculatae, lava in sanguine tuo peccatores totius mundi nunc positos in agonia et hodie morituros. Cor Iesu in agonia factum, miserere morientium (Indulgent.) (Ex D. Alphonso).

CONCIO XLII.

THEMA: Super Omnipotentem deliciis afflues.

(Iob, XXII, 26).

IDEA CONCIONIS

- PROP. Corde Iesu fruendum, quia est delictum sanctorum omnium.
- DIVISIO. I. Fuit delictum iustorum conspectu Eius mortali fruendum; II. Est delictum viatorum vestigia Eius insequentium; III. Erit delictum comprehensorum faciem Eius videntium.
- PARS. I. Quorum: A) Alii per revelationem viderunt, unde laetati sunt, sicut: a) Patriarchae; b) Prophetae; Caeterique veteres iusti. B) Alii vero facie ad faciem conspexerunt; ideo fuit delictum: a) Pastorum; b) Magorum; c) Iustorum; d) Magdalene sedentis; e) Turbarum sequentium; f) Ioannis recumbentis.
- PARS II. Est delictum viatorum: a) Reficiens eos in laboribus; b) Alens ad contumelias pro nomine Eius tolerandas; c) Remunerans suavissimis animo donis et gaudiis.
- PARS III. Erit delictum comprehensorum faciem Eius videntium; qua visione inebriantur deliciis: a) Copiosissimis; b) Et clarissimis; c) Solidissimis; d) Et altissimis seu intimis.

Exordium. Proprium est hominis delicias quaerere, quia connaturale est ipsi eas appetere. At stultorum error hinc emicat, quod, comparati iumentis insipientibus, quibus non est intellectus, vitae futurae obliti, vel eam negantes, et animae dignitatem nobilitatemque spernentes, sic in suis coetibus aiunt: « venite ergo et fruamur bonis, quae sunt, et utamur creatura tamquam in iuventute celeriter; vino pretioso et unguentis